

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 12Co/112/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8117219138
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 02. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Karol Krochta
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2020:8117219138.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Karola Krochtu a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Zlaty Simkovej v spore žalobcu T. F., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom U. XXX, XXX XX G. nad Z., zastúpený D. K. P. P., so sídlom L. M. XX, XXX XX G., C.: XX XXX XXX, proti žalovanému P. N. F., F., so sídlom P. XX, XXX XX V., C.: XX XXX XXX, právne zastúpený Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o., so sídlom Kubániho 16, 811 04 Bratislava, o zaplatenie 3.126,24 Eur s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Prešov, č.k. 7Csp/227/2017-264 zo dňa 22. mája 2019, takto

rozhodol:

- I. Potvrdzuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Prešov (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol tak, že:
„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 3.126,24 Eur, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
II. Žalovaný nemá nárok na náhradu trov konania a žalobcovi náhradu trov konania nepriznáva.“
2. Rozhodnutie právne odôvodnil § 52 ods. 1, 2, 3, 4, § 53 ods. 1, 2, 5, 12, § 53d, § 54 ods. 1 až 3, § 451 ods. 1, 2, § 455 ods. 1, 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, § 1 ods. 1, 2, § 9 ods. 1, 2, § 11 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom v čase uzatvorenia zmlúv, § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok.
3. Uznesením č.k. 12Co/25/2018-211 zo dňa 07. februára 2019 Krajský súd v Prešove ako odvolací súd zrušil rozsudok a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vo veci nie je možné sa stotožniť ani s tvrdením súdu prvej inštancie o potrebe začatia počítania behu 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby od momentu úhrady poslednej splátky žalobcom a v tomto smere poukázal odvolací súd na zjednocujúce stanovisko občianskoprávneho a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove zo dňa 20.02.2018. O vzniku bezdôvodného obohatenia sa mal žalobca dozvedieť pri prvej porade s právnym zástupcom, avšak súd verifikácii uvedeného taktiež nevenoval žiadnu pozornosť. Rovnako uviedol, že zistenia rozhodujúce aj pre určenie správnej dĺžky objektívnej premlčacej doby súd prvej inštancie v tomto spotrebiteľskom spore úplne odignoroval. Na základe uvedeného bolo preto úlohou súdu prvej inštancie podrobiť zmluvy súdnej kontrole a na základe toho ustáliť, či vzniklo a v akej výške bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného a tiež aplikovať správnu objektívnu premlčaciu dobu, ako aj počiatok behu subjektívnej premlčacej doby.

4. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že vykonaným dokazovaním mal za preukázané, že žalobný návrh žalobcu je v celom rozsahu dôvodný. Súd bol v tomto prípade viazaný právnym názorom vyplývajúcim z uznesenia Krajského súdu v Prešove č.k. 12Co/25/2018-211 zo dňa 07.02.2019. Doplnením dokazovania, súd zistil, že na prelome rokov 2016 a začiatkom roka 2017 dal žalobca preskúmať predmetnú zmluvu občianskemu združeniu, kde ho predseda občianskeho združenia informoval o skutočnosti, že zmluva neobsahuje obligatórne náležitosti, že štyri úvery preplatil, a teda mu vznikol nárok na bezdôvodné obohatenie. Všetko sa to stalo v roku 2017. Súd konštatoval, že žaloba bola na súd podaná dňom 04.08.2018, teda má za to, že bola podaná v dvojročnej subjektívnej premlčacej dobe. Súd ďalej poukázal na to, že zmluvy neobsahujú platnú Dohodu strán o výške RPMN s poukazom na bod 5 a 6 údajov o požadovanom a schválenom revolvingovom úvere, keď údaje o RPMN tam boli rôzne. Rovnako bol toho názoru, že úroková sadzba, ktorá je upravená v zmluvách vo výške 80,99% je v rozpore s dobrými mravmi. Uvedené zmluvy tiež neobsahujú náležitosť podľa § 9 ods. 2 písm. f), a to termín konečnej splatnosti úveru ako aj celkovú výšku a menu poskytnutého úveru. Súd sa nestotožnil s názorom žalovaného, že konečnú splatnosť úveru možno určiť aj počítaním dohodnutých splátok, inak by zákonodarca neuviedol ako ďalšiu povinnú náležitosť zmluvy aj počet a termíny splátok, istiny, úrokov a iných poplatkov. Zákonodarca konečnou splatnosťou nemyslel len stanovenie počtu splátok, ale termín konečnej splatnosti úveru je potrebné podľa názoru súdu určiť dátumovo. Uvedené spôsobuje dôsledok, že poskytnutý úver sa považuje za úver bez úrokov a bez poplatkov. Z uvedeného záveru tak vyplýva, že žalobca úver č. XXXXXXXXXX preplatil o 1.135,08 Eur, úver č. XXXXXXXXXX preplatil o 351,36 Eur, úver č. XXXXXXXXXX preplatil o 937,02 Eur a úver č. XXXXXXXXXX preplatil o sumu 702,78 Eur. Z dôvodu, že súd konštatoval, že uzatvorené zmluvy o úvere, ktoré uzatvoril žalobca v pozícii dlžníka so žalovaným ako veriteľom neobsahujú obligatórne náležitosti, platby ktoré preplatil titulom nad poskytnutú istinu súd vyhodnotil ako platby bez právneho dôvodu, čím na strane žalovaného vzniklo bezdôvodné obohatenie v celkovej výške 3.126,24 Eur (1.135,08 + 351,36 + 937,02 + 702,78 Eur). Toto bezdôvodné obohatenie tak súd zaviazal žalovaného zaplatiť žalobcovi. K námietke res iudicata vznesenej žalovaným uviedol, že má za to, že v tomto prípade sa nejedná o uvedenú prekážku, pretože vzhľadom na výpoveď žalobcu má za to, že táto nebola žalobcom individuálne vyjednaná, preto predstavuje neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá je zo zákona neplatnou zmluvnou podmienkou a preto je toho názoru, že rozhodnutie rozhodcovského súdu má tak nulitný právny charakter. Takto neplatne uzatvorená rozhodcovská zmluva nemôže podľa názoru súdu založiť právomoc rozhodcovského súdu, preto ním vydané rozhodcovské rozsudky nepredstavujú prekážku veci právoplatne rozhodnutej.

5. O trovách konania rozhodol tak, že žalobca bol v tomto spore v celom rozsahu úspešný, keď súd jeho žalobe v časti o vydanie bezdôvodného obohatenia v celom rozsahu vyhovel. Náhradu trov konania si však nežiadal priznať, z toho dôvodu súd vyslovil, že keďže žalovaný bol neúspešný, že žalovaný nemá nárok na náhradu trov konania a žalobcovi súd náhradu trov konania nepriznal.

6. Proti rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, a to v celom rozsahu. Odvolanie právne odôvodnil ust. § 365 ods. 1 písm. b), f) a h) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C.s.p.“). Namietal, že súd prvej inštancie nesprávne vyhodnotil právne súvislosti a dôsledky rozhodcovského rozsudku pre konanie o zaplatenie, pretože nesprávne posúdil otázku platnosti rozhodcovskej zmluvy, a teda existenciu právoplatného rozhodnutia, z ktorého povinnosť nebola splnená, a teda žiadne bezdôvodné obohatenie vzniknúť nemohlo. Uviedol, že z odôvodnenia rozsudku nevyplýva žiadny záver, podľa ktorého by vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že rozhodcovská zmluva je neplatnou. Ďalej namietal, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil námietku premlčania, pretože z odôvodnenia vyplýva, že námietku posudzoval len pokiaľ ide o subjektívnu premlčaciu dobu, ale neposudzoval námietku premlčania z dôvodu plynutia objektívnej premlčacej doby. Vyhodnotenie a posúdenie námietky premlčania v napádanom rozsudku tak považoval za predčasné, nepresvedčivé a nepreskúmateľné. Ďalšou odvolacou námietkou bolo nesprávne vyhodnotenie otázky vzniku bezdôvodného obohatenia, pričom uviedol, že náležitosť - konečnú splatnosť úveru újinné právo nepozná, čo napokon viedlo k tomu, že došlo k zmene zákona č. 129/2010 Z. z., a táto náležitosť bola vylúčená. Ak teda bolo uvádzanie konečnej splatnosti úveru zo zákonnej úpravy vypustené, potom pri aplikácii znenia zákona do spomenutej novely je potrebné zachovať požiadavku na eurokonformný výklad zákona, čo znamená, že s týmto údajom nemôže byť spájaný následok bezúročnosti. Tvrdil, že po právnej stránke sa súd nesprávne vysporiadal s relevantnými skutočnosťami a požiadavka uvedenia termínu konečnej splatnosti úveru bola splnená viacerými spôsobmi, a to určením podľa dátumu splatnosti splátok a spôsobom vyplývajúcim z čl. 4 ods. 4.5 zmluvných dojednaní. Poukázal na

to, že zmluva o revolvingovom úvere požadované informácie obsahovala, a to spôsobom vyplývajúcim z obsahu jednotlivých dokumentov, ktoré podľa vôle zmluvných strán predstavovali jej neoddeliteľnú súčasť. Taktiež namietal, že záver o neuvedení meny úveru, či celkovej výške úveru súd bližšie v rozsudku neodôvodnil. Navrhol, aby odvolací súd zmenil napádaný rozsudok a žalobu zamietol. Zároveň si uplatnil nárok na náhradu trov právneho zastúpenia v odvolacom konaní a náhradu iných trov konania za súdny poplatok platený na základe podaného odvolania.

7. K odvolaniu sa vyjadril žalobca tak, že počas konania, ale aj v konaniach prebiehajúcich na súdoch SR žalovaný minimálne od r. 2008 konal a koná s jediným úmyslom, a to získať čo najväčší zisk. Poukázal na to, že v čase uzatvorenia zmlúv sa mal riadiť najmä podľa smernice Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, Občianskeho zákonníka, zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a nariadenia vlády SR č. 238/2008 Z. z.. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe uviedol, že Advokátska kancelária JUDr. Andrea Cviková, s.r.o. zastupuje žalovaného už min. od roku 2008 a riešila vzniknuté spory cestou rozhodcovských súdov a exekúcií, ktoré následne boli rušené a exekúcie zastavené. Z uvedeného dôvodu tvrdenie žalovaného a jeho právneho zástupcu, že nevedel o úmyselnom obohatení neobstojí, a to už len z dôvodu, že na základe týchto rozhodnutí bol o vadnosti úverových zmlúv upovedomený a tiež sa svojich práv domáhal na Ústavnom súde, kde neuspel. Ďalej poukázal na Občiansky zákonník, ktorý v znení účinnom do 31.12.2007 len demonštratívne menoval niektoré neprijateľné podmienky a na základe rozhodnutí súdov na rôznych úrovniach je rozhodnuté v neprospech žalovaného, čo znamená, že vedel o tom, že jeho úverové zmluvy sú vadné v neprospech spotrebiteľa, aj tak naďalej konal s úmyslom získať pre seba čo najväčší prospech - zisk. V tejto súvislosti poukázal aj na rozhodnutia súdov v obdobných veciach. Vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe uviedol, že žalovaný prijímal plnenie nad istinu napriek tomu, že jeho zmluvy sú vadné, konal úmyselne a teda je namieste aplikovať na právo na vydanie bezdôvodného obohatenia dlhšiu 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Ďalej poukázal na pojem úmysel a jeho rozlišovanie z hľadiska právnej teórie. Vedomosť žalovaného o tom, že sa môže bezdôvodne obohatiť preukázal dvoma tvrdeniami, a to tým, že žalovaný je súčasťou viacerých súdnych sporov, ktoré prehral so spotrebiteľom z dôvodu, že jeho zmluvy sú vadné a tým, že v zásade platí nevyvrátiteľná právna domnienka, že publikáciou právneho predpisu v zbierke zákonov sa s týmto predpisom musel oboznámiť. Ďalšou skutočnosťou na ktorú poukázal je vôľa veriteľa získať bezdôvodné obohatenie a veriteľ musel vedieť, že na tieto úroky a poplatky nemá nárok a keďže vedel, že sa bezdôvodne obohatí, neobstojí jeho argumentácia, že chcel získať úroky a poplatky, na ktoré mal nárok. Uvedené argumenty v otázke vedomia a vôle tak potvrdzujú, že žalovaný, ktorý prijímal plnenie nad istinu, napriek tomu, že jeho zmluvy sú vadné, konal úmyselne a teda je na mieste aplikovať 10 ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Ďalej mal za to, že žalovaný úmyselne vo svojich zmluvách uvádza nižšie hodnoty RPMN, nakoľko neinformovaný spotrebiteľ bez príslušného vzdelania ich výšku nevie posúdiť a výhodnosť poskytovaných úverov posudzujú práve podľa takýchto údajov a tieto údaje RPMN s v zmluvách v bodoch 5 a 6 uvedené odlišne, čo znamená, že tento údaj je uvedený nesprávne, preto poskytnuté úvery sú bezúročné a bez poplatkov a on bol povinný vrátiť len žalovaným poskytnuté istiny úverov. Navrhol, aby odvolací súd potvrdil rozhodnutie súdu prvej inštancie.

8. Žalovaný sa k podanému vyjadreniu vyjadril tak, že jeho podanie nereflektuje obsah podaného odvolania a jednotlivé odvolacie dôvody, naopak predstavuje prezentáciu určitých záverov nemajúcich oporu ani v priebehu súdneho konania, ani v napádanom rozsudku a nevzťahujúcich sa k podanému odvolaniu. Uviedol, že na podanom odvolaní trvá a navrhuje, aby odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie a žalobu zamietol.

9. Žalovaný sa k podanému vyjadreniu žalovaného vyjadril tak, že rozhodnutím Okresného súdu v konaní pod sp. zn. 82Er/310/2016 a aj Krajským súdom v Prešove v konaní sp. zn. 25CoE/45/2018 bolo rozhodnuté o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy. V tomto prípade súhlasil s vyjadrením právneho zástupcu žalovaného, že z tohto rozhodcovského rozsudku nemohlo vzniknúť bezdôvodné obohatenie, vznikli pre žalobcu iné problémy. Neplatný rozsudok rozhodcovského súdu mal len za následok, že žalobca vyhľadal svojho právneho zástupcu a boli mu vysvetlené všetky podrobnosti jeho úverových zmlúv, a čo všetko v zmluvách je v jeho neprospech. Ďalej opätovne poukázal a zopakoval dôvody aplikovania 10 ročnej premlčacej doby na predmetný prípad a tieto tvrdenia podoprel aj odkazom na rozhodnutia krajských a okresných súdov v obdobných veciach. Zdôraznil, že v konaní dostatočne poukázal na to, že konečná splatnosť úveru a celková výška a mena poskytnutého úveru, ale aj výška úrokovej sadzby RPMN a finančné prostriedky, ktoré boli zaplatené nad istinu poskytnutého úveru tvoria bezdôvodné obohatenie. Vzhľadom na uvedené mal za to, že v rozsahu sumy 3.126,24 Eur tak na

základe predmetných zmlúv došlo k bezdôvodnému obohateniu na strane žalovaného a naďalej tak má za to, že jeho nárok je oprávnený. Navrhol napadnutý rozsudok potvrdiť.

10. Žalovaný sa k podanému vyjadreniu žalobcu ďalej nevyjadril.

11. Krajský súd v Prešove ako súd odvolací (§ 34 C.s.p.) po zistení, že odvolanie bolo podané v zákonom stanovenej lehote (§ 362 ods. 1 C.s.p.), oprávneným subjektom (§ 359 C.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 C.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 379 a nasl. C.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 C.s.p. a contrario) s tým, že miesto a čas vyhlásenia rozsudku oznámil na úradnej tabuli Krajského súdu v Prešove a na jeho webovej stránke najmenej 5 dní vopred a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

12. V odvolacom konaní z dispozičnej zásady vyplýva, že odvolací súd vec prejedná v medziach, v ktorých sa odvolateľ domáha prieskumu. Určením rozsahu napadnutia rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolateľ nielen vymedzuje to, ohľadne akých výrokov u rozhodnutia súdu prvej inštancie nastal suspenzívny účinok odvolania, ale súčasne stanoví medze, v ktorých je odvolací súd oprávnený a povinný rozhodnutie súdu prvej inštancie preskúmať.

13. Odvolací súd v odvolacom konaní posúdil relevantnosť konkrétnych odvolacích dôvodov v kontexte s namietaným porušením práva na spravodlivý proces, nesprávnym skutkovým zistením a nesprávnym právnym posúdením veci, teda to, či súd prvej inštancie na zistený skutkový stav správne, v úplnosti, aplikoval príslušné právne predpisy, či riadne svoje rozhodnutie odôvodnil, to všetko s prihliadnutím na to, že v odôvodnení rozhodnutia nemusí byť daná odpoveď na každú námietku alebo argument v oprávnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní (viď rozhodnutie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. II.ÚS 78/05).

14. K námietke porušenia práva na spravodlivý proces odvolací súd uvádza, že obsah práva na spravodlivý proces je pomerne široký, pričom medzi jeho zložky možno zaradiť predovšetkým právo na prístup súdu, právo na súd zriadený zákonom, právo na nezávislý a nestranný súd, právo na zákonného sudcu, právo na prejednanie sporu v primeranej lehote, právo na riadne poučenie o procesných právach a povinnostiach, právo byť vypočutý, právo navrhovať dôkazy a vyjadrovať sa k nim, kontradiktórnosť konania, rovnosť zbraní, zákaz prekvapivých rozhodnutí, zákaz ľubovôle, právo na vyporiadanie sa so všetkými relevantnými skutočnosťami v konaní zo strany súdu, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, právo na preskúmanie rozhodnutia. Porušenie ktoréhokoľvek čiastkového práva strany sporu postupom súdu predstavuje pochybenie súdu. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu však pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožnil realizáciu práv strany sporu dosiahol určitú intenzitu, ktorá odôvodňuje záver o tom, že potom sa celé konanie nejaví ako spravodlivé. Konkrétne pochybenie súdu musí byť však hodnotené v kontexte celého konania, t.j. vplyv na ďalšie pochybenia, možnosť zvrátenia nesprávneho postupu, následky, atď.. Zároveň tiež nie je možné prehliadnuť, že niektoré čiastkové práva, ktoré tvoria právo na spravodlivý proces zákon normuje ako samostatné odvolacie dôvody. V predmetnom prípade možno konštatovať, že v odôvodnení napadnutého rozhodnutia niet žiadnej zmienky súdu prvej inštancie k objektívnej premičacej dobe, čo indikuje v tejto časti jeho nepreskúmateľnosť, avšak k zhojeniu tejto vady došlo rozhodnutím odvolacieho súdu.

15. K námietke nesprávne zisteného skutkového stavu odvolací súd poznamenáva, že dokazovanie je procesný postup, ktorý je založený na vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov súdom a ich následnom zhodnotení. Význam dokazovania teda spočíva v získavaní dôležitých poznatkov na základe ktorých súd stanoví skutkový stav v prejednávanej veci a z ktorého potom vychádza a na ktorý následne aplikuje aj konkrétnu právnu normu, resp. právne normy, teda rozhoduje. Zistenie skutkového stavu, ktoré objektívne zodpovedá stavu veci je jednou z najdôležitejších činností v rámci sporového konania, pretože je základným predpokladom vôbec pre rozhodnutie súdu. Dôkazmi overený skutkový stav je významný však aj z hľadiska posúdenia správnosti tvrdení strán sporu a unesenia dôkazného bremena, ktoré je predpokladom ich úspešnosti, a to obzvlášť v sporovom konaní (primerane rozsudok NS SR sp. zn. 4Cdo/256/2012). Odvolací súd tiež zdôrazňuje aj to, že súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom strany sporu a procesný postoj strany sporu zásadne nemôže bez ďalšieho dokazovania implikovať povinnosť súdu akceptovať návrhy, procesné úkony a

obsah opravných prostriedkov a rozhodovať podľa nich. Súdny sú povinné na všetky uvedené procesné úkony primeraným, zrozumiteľným a ústavne akceptovateľným spôsobom reagovať v súlade s platným procesným poriadkom, a to aj pri rešpektovaní druhu civilného procesu, v ktorom strana sporu uplatňuje svoj nárok alebo sa bráni proti jeho uplatneniu, prípadne štádia civilného procesu. Odvolací súd má za to, že nedošlo k naplneniu ani tejto odvolacej námietky.

16. K námietke o nesprávnom právnom posúdení odvolací súd poznamenáva, že právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O omyl ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery (pozri napr. Najvyšší súd SR, sp. zn. 7 Cdo 7/2010). Ani táto odvolacia námietka naplnená nebola.

17. Vo veci sa v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav a zo zistených skutočností bol vyvodený správny právny záver. Keďže ani v priebehu odvolacieho konania sa na týchto skutkových a právnych zisteniach nič nezmenilo, odvolací súd si osvojil náležité a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia prvoinštančným súdom, na ktoré v plnom rozsahu odkazuje.

18. V zhode so súdom prvej inštancie, ani odvolací súd v predmetnej veci nemal pochybnosti o tom, že predmetný vzťah medzi žalobcom a žalovaným je vzťahom spotrebiteľským, pretože uzatvorené zmluvy sú štandardnými formulárovými spotrebiteľskými zmluvami, kde žalovaný vystupoval v postavení dodávateľa, pretože pri uzatváraní spotrebiteľských zmlúv konal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti a žalobca je spotrebiteľom, keďže pri uzatváraní a plnení spotrebiteľských zmlúv nekonal v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Odvolací súd na tomto mieste ešte zdôrazňuje, že základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že tieto sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny, pričom aj predmetné zmluvy túto charakteristiku spĺňajú.

19. K námietke žalovaného týkajúcej sa rozhodcovského rozsudku, ktorý mal založiť prekážku res iudicata, t. j. právoplatne rozhodnutej veci, odvolací súd poukazuje na to, že už v minulosti v právnej veci žalovaného (napr. rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 8Co/438/2015 zo dňa 30.11.2015; rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 9Co/3009/2014) súdy konštatovali, že právoplatný rozhodcovský rozsudok na plnenie, teda rozsudok založený na neprijateľnej rozhodcovskej doložke nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci (porov. „Nulitný rozhodcovský rozsudok nezakladá prekážku právoplatne rozhodnutej veci“, uznesenie Krajského súdu v Trnave zo dňa 31. mája 2012, č. k. 10CoE/308/2011-39). Predmetný rozsudok bol podrobený kontrole ústavnosti. Ústavný súd Slovenskej republiky tento záver neoznačil za ústavne nekonformný a pritom išlo o zásadnú právnu otázku s dopadom na výsledok súdneho sporu (porov. uznesenie Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. I. ÚS 25/2014 zo dňa 22.01.2014). Tento záver bol prijatý i Najvyšším súdom Slovenskej republiky v uznesení sp. zn. 3Cdo 122/2011 zo dňa 09.02.2012 cit.: „Ak v určitej veci nedošlo k uzavretiu rozhodcovskej zmluvy, nemohol spor prejednať rozhodcovský súd a v takom prípade ani nemohol vydať rozhodcovský rozsudok. Keby exekučný súd akceptoval rozhodcovský rozsudok, pre vydanie ktorého nebola daná právomoc rozhodcovského súdu, akceptoval by vykonateľnosť rozhodnutia vydaného tým, kto na to nemal právomoc. Išlo by o akceptáciu „rozhodnutia“ nevykonateľného, majúceho účinky paaktu.“ Obdobne tiež uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6MCdo 9/2012 zo dňa 16.01.2013 cit.: „V prípade, ak exekučným titulom má byť rozhodnutie orgánu verejnej správy, ktorý nemal právomoc na jeho vydanie, považuje právna teória i súdna prax takéto rozhodnutie za zdanlivé, ničotné (nulitné - paakt), teda z právneho hľadiska za neexistujúce a nikoho nezaväzujúce. Obdobné dôsledky treba priznať aj rozhodnutiu iného orgánu, ak tento orgán nemal právomoc ho vydať, pokiaľ to právna úprava nevyklučuje. Rozhodnutie postihnuté nedostatkom právomoci orgánu, ktorý ho vydal, tak nie je spôsobilé ani založiť prekážku rei iudicata.“

20. Odvolací súd vzhľadom na vyššie uvedené konštatuje, že žalovaný nijakým spôsobom nepreukázal, že so žalobcom uzavrel platnú rozhodcovskú zmluvu, ktorá by tak zakladala právomoc rozhodcovského súdu na rozhodovanie prípadných sporov medzi žalobcom a žalovaným. Z uvedeného dôvodu rozhodcovský súd konal bez toho, aby mal právomoc, čo spôsobuje, že vydaný rozhodcovský rozsudok trpí nespôsobilosťou založiť prekážku res iudicata. Z uvedeného dôvodu bol potom záver súdu prvej

inštancie vo vzťahu k vydanému rozhodcovskému rozsudku správny a žalovaný v odvolacom konaní neuviedol také relevantné argumenty, ktoré by boli spôsobilé tento záver súdu prvej inštancie spôsobilé zmeniť.

21. K námietke premlčania odvolací súd uvádza, že oprávnený sa môže domáhať svojho práva na vydanie bezdôvodného obohatenia len v rámci plynutia tak subjektívnej ako aj objektívnej premlčacej doby. V prípade, ak dôjde k uplynutiu jednej z nich, oprávnený nemá možnosť domáhať sa svojho práva z bezdôvodného obohatenia, nakoľko došlo k jeho premlčaniu. Subjektívna premlčacia doba je upravená v § 107 ods. 1 Občianskeho zákonníka tak, že právo na vydanie plnenia z bezdôvodného obohatenia sa premlčí za dva roky odo dňa, keď sa oprávnený dozvie, že došlo k bezdôvodnému obohateniu a kto sa na jeho úkor obohatil.

22. K subjektívnej premlčacej dobe odvolací súd poukazuje na to, že zákon pre začiatok plynutia subjektívnej premlčacej doby predpokladá to, kedy sa dotknutá osoba dozvedela o bezdôvodnom obohatení a kto ho získal. Nie teda čas, od kedy sa dozvedieť mala a mohla s poukazom na to, že mala poznať právo. Právny poriadok slova „vedieť mal a mohol“ pritom obsahuje v iných prípadoch, na účely začiatku premlčacej doby ich nestanovil.

23. Existuje preto obava, že nedôsledným výkladom zákonného termínu „dozvie“ sa otiera rozdiel medzi objektívnou a subjektívnou dobou. Najzávažnejšie negatívne následky by nastali v prípade rozumovo menej vyspelých osôb, ktorým by sa nanútila povinnosť poznať aplikáciu práva bez ohľadu na úroveň ich mysle (OGH 3Ob592/77 - „Na slabomyselnosť podľa § 879 Abs 2 Z 4 ABGB je potrebný menší stupeň slabosti mysle ako taký, ktorý má za následok nesvojprávnosť“).

24. Inými slovami povedané, nemožno prikázať všetkým bez rozdielu úrovne mysle byť „advokátom“, aj keď ani u advokátov nemožno vylúčiť, že sa o bezdôvodnom obohatení dozvedia až s odstupom času po vykonaní plnenia.

25. Relevanciu má teda to, od kedy sa dotknutá osoba dozvie, že plniť nemala a nie odkedy plnila, resp. jej plnenie bolo poskytnuté. Ako vyplýva z početných rozhodnutí súdov, pre začiatok plynutia subjektívnej doby je rozhodujúce poznanie skutkových okolností (ani nie tak právneho posúdenia), no okolností nie zo zmluvy, ale okolností z porušenia práva, v danom prípade z bezdôvodného obohatenia (okolnosť, že došlo k porušeniu zákona, o výške bezdôvodného obohatenia a príčinnej súvislosti medzi prvými dvoma okolnosťami). Zdá sa teda, že nepostačujú pochybnosti, ale „dozvedenie“ sa o skutkových okolnostiach bezdôvodného obohatenia.

26. Z obsahu spisu vyplýva, že žalobca dal začiatkom roka 2017 preskúmať uzatvorené zmluvy občianskemu združeniu, ktoré sa venuje ochrane spotrebiteľov, a teda až od tohto momentu možno začať počítať plynutie subjektívnej premlčacej lehoty, ktorá by žalobcovi uplynula začiatkom roka 2019. Vzhľadom na to, že žaloba bola na súd prvej inštancie podaná ešte v roku 2017, súd prvej inštancie správne uzavrel, že žaloba bola podaná v rámci 2-ročnej subjektívnej premlčacej doby.

27. K objektívnej premlčacej dobe odvolací súd uvádza, že v uznesení č.k. 12Co/25/2018-211 zo dňa 07. februára 2019 bola súdu prvej inštancie okrem iného uložená povinnosť aplikovať na predmetný prípad aj správnu objektívnu premlčaciu dobu, avšak z odôvodnenia napadnutého rozsudku nevyplýva, ako sa súd prvej inštancie vypořiadal s objektívnou premlčacou dobou a akú dĺžku premlčacej doby a prečo aplikoval na predmetný prípad.

28. K objektívnej premlčacej dobe odvolací súd poukazuje na to, že Občiansky zákonník tak v § 107 ods. 2 rozlišuje dve rôzne dĺžky lehôt vo vzťahu k objektívnej premlčacej dobe, pričom to, ktorá z nich bude aplikovaná na ten-ktorý prípad bude závisieť od toho, akým spôsobom bolo získané bezdôvodné obohatenie. Občiansky zákonník síce v uvedenom ustanovení hovorí o bezdôvodnom obohatení získanom úmyselne, avšak v uvedenom a ani v inom ďalšom ustanovení nevymedzuje podstatu úmyselného konania. Z uvedeného dôvodu preto treba z hľadiska právnej teórie vychádzať z právnej úpravy úmyselného zavinenia podľa definície úmyselného zavinenia upravenom v Trestnom zákone. O priamy úmysel tak ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného bezdôvodne obohatil, vedel, že svojím konaním získa bezdôvodné obohatenie a súčasne ho aj získať chcel. O nepriamy úmysel ide vtedy, ak ten, kto sa na úkor iného obohatil, vedel, že svojím konaním obohatenie, ktoré mu nepatrí, môže

získať a s týmto následkom bol pre prípad, že nastane, uzrozumený. Pre oba prípady je rozhodujúcim znakom úmyslu predchádzajúca vedomosť subjektu, ktorý sa neoprávnene obohatil o tom, že svojím konaním získava alebo môže získať hodnoty vyjadriteľné v peniazoch, ktoré mu nepatria.

29. Vo vzťahu k aplikovaniu 10-ročnej alebo 3-ročnej objektívnej premlčacej doby odvolací súd poukazuje na bod 42. v spojení so záverom Písomných pripomienok Európskej komisie vo veci C-485/19 zo dňa 07.10.2019, kde Európska komisia uviedla, že čl. 6 ods. 1 a čl. 7 ods. 1 Smernice Rady 93/13/EHS z 05.04.1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa má vo svetle zásady efektivity vykladať tak, že mu odporuje taká vnútroštátna úprava, v zmysle ktorej spotrebiteľ, ktorý uplatňuje svoj nárok na vrátenie plnenia bezdôvodného obohatenia vzniknutého na základe plnenia spotrebiteľa z nekalej zmluvnej podmienky má pre uplatnenie 10-ročnej objektívnej premlčacej doby povinnosť dokázať, že veriteľ úmyselne porušil práva spotrebiteľa. Vzhľadom na vyššie uvedené má odvolací za to, že ani v tomto ohľade nemožno prisvedčiť tvrdeniu žalovaného, že je potrebné preukázanie jeho úmyslu bezdôvodne sa obohatiť.

30. S vyššie uvedenými závermi písomných pripomienok Európskej komisie ako aj s tvrdením žalobcu sa odvolací súd stotožňuje a taktiež má za to, že na uvedený prípad je potrebné aplikovať 10-ročnú objektívnu premlčaciu dobu. Je potrebné uviesť, že žalovaný minimálne vedel, že nedodržanie zákonných podmienok pri uzatváraní zmlúv môže mať za následok nepriznanie určitých súm, a pre prípad, že to tak urobí, bol s uvedenou zákonnou sankciou uzrozumený (*dolus indirectus*, tzv. nepriamy úmysel). Jeho konanie preto nemožno hodnotiť inak, ako konanie zamerané na získanie bezdôvodného obohatenia bez právneho dôvodu, minimálne s nepriamym úmyslom získať majetkový prospech. Odvolací súd poukazuje na to, že 10-ročná premlčacia doba začala v predmetnom prípade plynúť od vzniku bezdôvodných obohatení, pričom vzhľadom na to, že úverové zmluvy boli uzatvorené 30.05.2012, 18.06.2012 a dve 20.09.2012, bezdôvodné obohatenie na strane žalovaného nemohlo vzniknúť pred týmto dňom, pričom žaloba bola na súd podaná dňa 04.08.2017, z čoho jednoznačne vyplýva, že žaloba bola zo strany žalobcu podaná aj v rámci plynutia zákonnej 10-ročnej objektívnej premlčacej doby. Z uvedených dôvodov neboli námietky žalovaného ani v časti premlčania dôvodné.

31. Zákon o spotrebiteľských úveroch v § 9 odsek 2 presne definuje a aj v čase uzatvorenia zmlúv presne definoval, aké náležitosti, okrem všeobecných, musí spotrebiteľská zmluva obsahovať. Z uvedeného ustanovenia je zrejmé, že povinnými náležitosťami zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa úpravy platnej v čase uzatvorenia zmluvy medzi stranami sporu bolo okrem iného uvedenie termínu konečnej splatnosti.

32. K námietke žalovaného, že zmluva obsahuje termín končenej splatnosti, odvolací súd uvádza, že tento termín musí byť v zmluve uzatvárateľ so spotrebiteľom vyjadrený výslovne (deň, mesiac, rok) a nemožno ho vyvodzovať z ďalších zmluvných náležitostí, napr. z počtu splátok úveru. Počet a výška splátok úveru je samostatnou zmluvnou náležitosťou, ktorú súčasne nemožno stotožňovať s chýbajúcim údajom o konečnej splatnosti úveru. Nepochybne zákonodarca pod konečnou splatnosťou úveru nemyslel len stanovenie počtu mesačných splátok, pretože inak by sa uspokojil s náležitosťou uvedenou v ust. § 9 ods. 2 písm. k) ZoSÚ, kde sa uvádza aj počet splátok. Počet splátok teda nemožno stotožniť s konečnou splatnosťou úveru, a preto pri písmene f) citovaného zákona iný výklad než ten, že konečná splatnosť úveru musí byť určená dátumovo neprichádza do úvahy. Rovnako nemožno prisvedčiť ani tvrdeniu žalovaného, že tento údaj je možné zistiť z čl. 4 bod 4.5 zmluvných dojednaní, pretože jednak nie je ani v tomto ustanovení zmluvných podmienok vyjadrený v požadovanej forme (deň, mesiac, rok), a jednak ide o podmienky, ktoré majú slúžiť k tomu, aby nebolo nevyhnutné do každej zmluvy prepisovať dojednania technického a vysvetľujúceho charakteru, a teda nesmú slúžiť k tomu, aby do nich často v neprehľadnej, zložitej formulovanej a malým písmom písanej forme skryl dodávateľ dojednania, ktoré sú pre spotrebiteľa nevýhodné a o ktorých predpokladá, že ujdú jeho pozornosti, resp. obligatórne náležitosti spotrebiteľských zmlúv, ktoré majú byť obsiahnuté v samotnej spotrebiteľskej zmluve. Keďže zmluvy túto náležitosť neobsahujú, poskytnuté úvery sa v zmysle ust. § 11 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z. považujú za bezúročné a bez poplatkov, ako správne uzavrel súd prvej inštancie.

33. Odvolací súd dodáva, že vzhľadom na vyššie potvrdenú už vyslovenú bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru z dôvodu neuvedenia dátumu konečnej splatnosti v uzatvorených zmluvách uvedené v konečnom dôsledku stačí na konštatovanie záveru o bezúročnosti a bezpoplatkovosti

poskytnutých úverov, a preto nebolo potrebné zaoberať sa ani inými dôvodmi prípadnej bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru.

34. Na základe vyššie uvedeného bol tak žalobca povinný vrátiť žalovanému len istiny úverov, ktoré mu boli skutočne poskytnuté, teda nie istiny, ktoré boli v zmluvách uvedené ako výšky úverov, pretože z obsahu spisu vyplynulo, že tieto boli už pri pripísaní úverových súm ponížené o ďalšie poplatky a žalobca tak v konečnom dôsledku neobdržal v skutočnosti úvery v takých výškach, na aké boli uzatvorené úverové zmluvy podpísané. Súd prvej inštancie tak správne zaviazal žalovaného na vydanie bezdôvodného obohatenia vo výške 3.126,24 Eur, ako súhrn všetkých platieb žalobcu prijatých nad rámec skutočne poskytnutých istín úverov.

35. Odvolací súd ďalej poukazuje na to, že správne výroku vo veci samej zodpovedá aj správny súvisiaci výrok o trovách konania.

36. Na základe vyššie uvedeného odvolací súd v zmysle § 387 ods. 1 C.s.p. rozsudok súdu prvej inštancie rozsudok ako vecne správny potvrdil.

37. V odvolacom konaní žalovaný nebol úspešný. Naopak fakticky plne úspešným bol žalobca, ktorý sa síce v odvolacom konaní vyjadroval, no jeho vyjadrenia vôbec nereflektovali na obsah odvolania, resp. na následne vyjadrenie žalovaného. Žalobca si navyše vo svojich podaniach ani náhradu trov odvolacieho konania neuplatnil, preto stranám nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

38. Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).